

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/40/2018
Identifikačné číslo spisu: 5111233466
Dátum vydania rozhodnutia: 15.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5111233466.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Q. X., nar. X. Q. XXXX, bytom Y. (podnikajúci pod obchodným menom Ján Grochal - STAV-KYSUCE, s miestom podnikania Gočarova 252, 022 01 Čadca, IČO: 35 220 295), zastúpeného JUDr. Štefanom Strýčekom, advokátom, so sídlom F. Kráľa 2080, 022 01 Čadca, proti žalovanej: B. Y., nar. X. B. XXXX, bytom X., o vzájomnej žalobe žalovanej o zaplatenie 33 193,92 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 11Cb/182/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 22. novembra 2017, č. k. 13Cob/100/2017-291, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. novembra 2017, č. k. 13Cob/100/2017-291, potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo 6. septembra 2016, č. k. 11Cb/182/2011-202, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej sumu vo výške 33 193,92 eur s príslušenstvom a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe. Žalovanej priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaná sa ako veriteľka postúpenej pohľadávky domáhala zaplatenia vyplatených záloh ako vydania bezdôvodného obohatenia, pričom žalobca nepreukázal, že by tieto zálohy boli spotrebované na výstavbu rodinného domu v K., tak ako to tvrdil v konaní pred súdom prvej inštancie. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou NEFRETITI, s.r.o. nebola uzavretá zmluva o dielo a zálohy poukázané žalobcovi nemali zmluvný základ. Rovnako zálohové platby neboli kryté ani materiálom alebo prácami, ktoré mali byť vykonané žalobcom na rodinnom dome žalovanej v K.. Vo svojom rozhodnutí poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/1814/2011, podľa ktorého na to, čo bolo poskytnuté pred uzavretím zmluvy sa hľadí ako na zálohu. Záloha je čiastočným plnením záväzku zo zmluvy, ktorá len bude medzi stranami uzavretá. Ak k uzavretiu zmluvy nedošlo, posudzuje sa záloha podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dňa 19. februára 2018 dovolanie, ktorým žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2.1. Vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. videl žalobca v tom, že odvolací súd bol povinný nariadiť pojednávanie a o odvolaní mohol rozhodnúť až na základe výsledkov pojednávania. Tým, že odvolací súd pojednávanie nenariadil - a vo veci nebola splnená ani jedna z výnimiek podľa § 177 ods. 2 C. s. p. - mu mal znemožniť uplatňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2.2. Dovolateľ zároveň namietal, že konajúce súdy nesprávne vyhodnotili a nesprávne právne posúdili platbu záloh, nakoľko išlo o pôžičku poskytnutú firmou NEFRETITI, s.r.o. žalovanej. Podľa žalobcu súdy nesprávne aplikovali na plynutie premlčacej doby ustanovenia Obchodného zákonníka, ale mali aplikovať premlčaciu dobu podľa Občianskeho zákonníka a vzájomnú žalobu z dôvodu premlčania nároku zamietnuť.

2.3. Žalobca v dovolaní spochybnil aj skutkové závery vyplývajúce z výpovede svedka D., prezentoval nesúhlas so skutkovým stavom zisteným súdmi nižšej inštancie a uviedol vlastné vnímanie skutkového stavu v predmetnom spore.

3. Žalovaná vo svojom vyjadrení z 15. júna 2018 navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť. Žalovaná uviedla, že ustanovenie § 177 C. s. p., na ktoré odkazuje žalobca, upravuje priebeh pojednávania na súde prvej inštancie. Pojednávanie na odvolacom súde je upravené v ustanovení § 385 C. s. p., pričom v rozhodovanom spore nebol podľa jej názoru splnený žiadny z dôvodov pre nariadenie pojednávania na odvolacom súde. Záverom žalovaná uviedla, že nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Žalobca v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

5.1. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.2. Medzi procesné práva predpokladané ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. patria napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s jej návrhom, alebo aby odôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu musí pritom dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

6. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Ak dovolateľ uvedeným spôsobom nepostupuje, dovolací dôvod nie je vymedzený v súlade s § 431 až § 435 C. s. p., čo je dôvod pre odmietnutie podaného dovolania podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

6.1. Dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. iba vtedy, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, akým konkrétnym špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje za nesprávny, mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) znemožnil uskutočňovať jemu patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať. Zároveň platí, že ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom spočíva dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, odvolací súd nie je oprávnený nahrádzať pasivitou dovolateľa a hľadať v texte dovolania, prípadne v predloženom spise, čo by mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa § 420 C. s. p.

7. Namietanú vadu zmätočnosti videl dovolateľ predovšetkým v tom, že odvolací súd rozhodol o jeho dovolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

7.1. Pokiaľ ide o predmetnú dovoláciu námietku, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 385 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého odvolací súd nariadi pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

7.2. Podľa § 378 ods. 1 C. s. p. sa na konanie na odvolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

7.3. Ustanovenie § 385 ods. 1 C. s. p. je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k ustanoveniu § 177 C. s. p., na ktoré vo svojom dovolaní odkazoval žalobca. Na odvolacie konanie vzhľadom na osobitnú právnu úpravu pojednávania na odvolacom súde obsiahnutú v ustanovení § 385 ods. 1 C. s. p. je vylúčená (primeraná) aplikácia ustanovenia § 177 ods. 1 C. s. p., v ktorom je upravená povinnosť nariadiť pojednávanie v konaní na súde prvej inštancie (vrátane výnimiek upravených v ods. 2, kedy pojednávanie nie je potrebné nariadiť).

7.4. Zároveň odvolací súd uvádza, že o tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje výhradne odvolací súd (rovnako aj napr. sp. zn. 2Cdo/159/2017 a 3Cdo/195/2017).

7.5. V rozhodovanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie (pozri bod 14 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), preto je na mieste záver, že nebol dôvod pre zopakovanie dokazovania (§ 384 ods. 1 C. s. p.) a ani pre jeho doplnenie (§ 384 ods. 2 a 3 C. s. p.). Keďže pre nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 C. s. p.). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nebola dovolateľovi znemožnená realizácia jemu patriacich procesných práv, a nedošlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Z tohto dôvodu nie je opodstatnená námietka žalobcu, že namietaným procesným postupom odvolacieho súdu došlo k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.

8. Dovolacie námietky žalobcu smerovali aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu uplatneného nároku a k nesprávnemu aplikovaniu právnej úpravy premlčania podľa Obchodného zákonníka na rozhodovaný spor. Dovolateľ tak namieta (ne)správne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Nesprávne právne posúdenie predstavuje v zmysle § 432 ods. 1 a 2 C. s. p. relevantný spôsob vymedzenia dovolania prípustného podľa § 421 C. s. p., nesprávnym právnym posúdením veci však nemožno odôvodniť dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. Nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu zmätočnosti (viď R 24/2017). Preto odvolací súd konštatuje, že v tejto časti nie je dovolací dôvod odôvodnený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. a z tohto dôvodu nie je možné predmetnú dovoláciu námietku podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

9. Žalobca videl existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. aj vo vyhodnotení dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie (svedeckej výpovede svedka D.) a v nesúhlase so zisteným skutkovým stavom rozhodovaného sporu.

9.1. Dovolací súd opätovne uvádza (porovnaj aj sp. zn. 3Obdo/52/2017, 3Obdo/40/2017, 3Obdo/17/2018 a 3Obdo/18/2018), že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu

nimi vykonaného dokazovania. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy pritom nepatrí právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Predmetná dovolacia námietka tak nepredstavuje zákonom spôsobilý spôsob vymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade s § 431 C. s. p., a preto nemôže predstavovať namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

10. Na základe vyššie uvedeného (viď bod 7 vyššie) dovolací súd konštatuje, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

11. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.